

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Hněvošice, okres Opava

Lesní 145, 747 35 Hněvošice

Identifikátor školy: 600 142 736

Termín konání orientační inspekce: 12. - 14. červen 2001

Čj.	145 153/01-11124
Signatura	on5bu141

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Sledovaná základní škola má povolenou kapacitu 95 žáků. Je organizována jako čtyřtřídní, výuka je zajišťována v pěti ročnících pro 63 žáky (v jedné třídě jsou vyučovány spojené ročníky - ve III. třídě 3. a 5. ročník). Součástí školy je školní družina a školní jídelna - výdejna stravy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byla sledována výuka předmětů český jazyk a matematika. Kvalita výuky těchto předmětů byla hodnocena z hlediska přípravy a plánování výuky, jejich personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, dále podle účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce. Rovněž byla posuzována účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem.

Plánování a příprava výuky ve sledovaných předmětech

Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, dále kontrolou rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka sledovaných předmětů probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 (včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22). Časová dotace obou sledovaných předmětů souhlasila s učebním plánem prvního až pátého ročníku, probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech vyučujících. Rovněž kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla respektována.

Příprava výuky v hospitovaných předmětech byla na standardní až velmi dobré úrovni. Výukové cíle v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, vesměs korespondovaly s aktuálním složením tříd i probíraným učivem. Většina vyučujících dokázala před hospitovanými hodinami formulovat cíl vyučovací jednotky, který odpovídal podmínkám výuky.

V souhrnu je oblast plánování a přípravy výuky českého jazyka a matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Podmínky výuky jazyka českého a matematiky

Ve škole vyučují sledované předměty celkem čtyři pedagogové, tři z nich splňují požadavky stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Nekvalifikovaná učitelka si v současné době doplňuje požadované vzdělání pro učitelství 1. stupně ZŠ.

Pracovní prostředí je ve škole příjemné, odpovídá psychohygienickým požadavkům a působí podnětně. Ve všech prostorách vládne vzorný pořádek a čistota. Učebny jsou vybaveny odpovídajícím školním nábytkem a velmi vkusně vyzdobeny převážně žákovskými výrobky a výkresy, pracovní prostředí dotváří řada nástěnných metodických pomůcek. Také výzdoba chodeb je pro žáky motivující a hodnotná. Pitný režim je pro žáky zajišťován.

Učebními pomůckami pro výuku sledovaných předmětů je škola standardně vybavena. Používané učebnice a učební texty jsou opatřeny schvalovacími doložkami MŠMT ČR (v matematice jde o ucelenou řadu učebnic z nakladatelství Alter). Dostatek magnetických tabulí umožňoval při výuce řadu samostatných forem práce, v českém jazyce byla funkčně

a účelně užita audiovizuální technika. Ve třídách mají žáci a učitelé k dispozici příruční knihovničky s beletrií i odbornou literaturou. Učitelská knihovna je doplňována encyklopediemi, rozšiřována je průběžně videotéka.

Personální struktura učitelů sledovaných předmětů je velmi dobrá, materiální vybavení školy je rovněž na velmi dobré úrovni stejně jako psychohygienické podmínky.

Celkově mají podmínky pro výuku českého jazyka a matematiky velmi dobrou úroveň.

Český jazyk

Většina hodin byla velmi dobře připravena po stránce organizační i metodické. Stanovené výukové cíle odpovídaly schopnostem žáků, vyučující řídili výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Časté střídání forem a metod práce udržovalo vysokou aktivitu dětí, výuka probíhala s ohledem na individuální potřeby žáků. V některých hodinách byla zaznamenána nižší efektivita práce a málo nápadité členění výstavby hodin. Pedagogové respektovali osobní tempo dětí, k odstranění únavy vhodně zařazovali relaxační chvilky.

Žáci pracovali samostatně i ve skupinách. Ve většině sledovaných hodin byl vytvořen dostatečný prostor pro kooperaci a vzájemnou toleranci dětí. Při procvičování a upevňování učiva se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Zadávané úkoly prohlubovaly a rozvíjely logické myšlení, procvičovaly paměť. Promyšleně bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Využití vyučovacího času bylo ve většině hodin účelné. Děti měly vytvořen dostatečný prostor k procvičování, při všech činnostech jim byla poskytována přiměřená pomoc, verbální hodnocení mělo pozitivně motivující účinek.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako osobnost žáka. Komunikace dětí byla na velmi dobré úrovni. Rovněž pohotovost, komunikace a kvalita vyjadřování vyučujících byla velmi dobrá stejně jako komunikace neverbální.

Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá

Matematika

Vyučování mělo strukturu, která odpovídala věku žáků a výukovým cílům, vesměs bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Náročnější organizace výuky ve spojených ročnících však nebyla vždy vyvážená a efektivní. V souhrnu žáci získávali přiměřeně svému věku základní vědomosti a dovednosti v aritmetice i geometrii, byly rozvíjeny funkční vztahy a souvislosti mezi měřitelnými jevy.

Pedagogové volili různé formy a metody výuky, střídali samostatnou práci žáků s frontálním výkladem učiva, často využívali názorných pomůcek. V části hospitovaných hodin byl žákům dán prostor pro samostatné a aktivní učení, skupinové aktivity i uplatňování vlastní individuality. Využity byly rovněž techniky podporující zapamatování učiva. Současně však byla v některých hodinách zaznamenána i nižší efektivita práce, málo nápadité členění struktury hodin či chyby v metodickém vedení žáků.

Nedílnou součástí výuky matematiky bylo využívání motivačních metod, hodnocení výsledků dosahovaných žáky bylo vesměs pozitivní. Stěžejním motivačním prvkem bylo povzbuzení či pochvala žáků, ocenění jejich snahy. Chybná řešení byla ve většině hospitovaných hodin analyzována a využívána k prohloubení poznatků. Zkoušení navazovalo na probírané učivo, bylo zaměřeno na pochopení souvislostí a převážně mělo charakter zpětné vazby. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti, byla oceňována jejich snaha a pokrok.

Spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy probíhala podle akceptovaných

pravidel v atmosféře přiměřené tolerance (s výjimkou jedné hospitované hodiny). Učitelky respektovaly osobnost žáků, komunikace mezi nimi byla založena na vzájemné důvěře. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na dobré úrovni, většina žáků měla k danému předmětu pozitivní vztah.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita vzdělávání v matematice v souhrnu hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň plánování a přípravy výuky sledovaných předmětů v 1. - 5. ročníku je velmi dobrá.

Personální podmínky sledované výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak i podmínky psychohygienické a materiální. Celkově jsou podmínky výuky velmi dobré.

Oblast organizace, forem a metod výuky sledovaných předmětů je v souhrnu hodnocena jako velmi dobrá, účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu je na velmi dobré úrovni. Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy je rovněž velmi dobrá.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledované oblasti hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepční záměry a úkoly byly ředitelkou předloženy v písemné podobě. Hlavní cíle jsou stanoveny na základě znalostí podmínek a prostředí, ve kterých se škola nachází. Sledují tři základní priority:

- oblast vzdělání,
- oblast stabilizace pedagogického sboru a jeho profesionální růst,
- oblast materiálně-technickou.

Roční plán byl zpracován na základě těchto koncepčních záměrů a diskusí mezi pedagogickými pracovníky, zástupci rodičovské veřejnosti a obce. Byl projednán a schválen pedagogickou radou. Zahrnuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a organizace školního roku. Má přehlednou strukturu, dílčí úkoly jsou přesně a srozumitelně formulovány, uvedeny jsou termíny a zodpovědnost pracovníků za jejich plnění. Přílohy tvoří přehled delegování pravomocí jednotlivých pracovníků školy, dále plán pedagogických rad, plán kontrolní a hospitační činnosti, plán práce školní družiny, plán práce metodického sdružení a plán tradičních akcí školy. Měsíční plány pak konkretizují jednotlivé úkoly a slouží operativnímu řízení práce školy.

Škola se řídí schválenými učebními plány. Výuka probíhá podle osnov již zmiňovaného vzdělávacího programu Základní škola. Na základě hospitační činnosti, kontroly příslušných tematických plánů a pedagogické dokumentace lze konstatovat, že realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Z nepovinných předmětů se vyučuje pouze náboženství. Mimo vyučování jsou osobní dispozice žáků rozvíjeny činnostmi v zájmových útvech. Na škole pracují dva sportovní kroužky, kroužek dovedných rukou, anglického jazyka, dramatický a hry na flétnu. Do těchto aktivit jsou v podstatě zapojeni všichni žáci školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla, která korespondují s typem a velikostí školy. Běžný provoz se řídí řádem školy, který je sestaven v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších

předpisů. Vychází z Úmluvy o právech dítěte a respektuje Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. 14 514/2000-51. V průběhu inspekce bylo zřejmé, že školní řád je žáky a pracovníky školy akceptován.

Operativnost řízení je zajištěna pravidelnými poradami a denním kontaktem s pracovníky školy. Poradním orgánem ředitelky školy je zejména metodické sdružení a dále pedagogická rada, která se schází pětkrát ročně. Tok informací je průběžný a ucelený. Plány práce jsou vyvěšeny na informačních tabulích přístupných všem pracovníkům.

Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovné a vzdělávací. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů v rámci podmínek školy. Povinná dokumentace školy je vedena řádně, funkčně a v souladu s platnými právními normami bez zjištěných závažnějších nedostatků.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Důvěrné informace o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách konaných zpravidla čtyřikrát ročně. Při škole pracuje Klub rodičů a přátel školy, který dle vyjádření ředitelky školy vyvíjí účinnou spolupráci při důležitých celoškolních akcích, zejména po stránce materiální.

Na veřejnosti se škola prezentuje kulturními programy na akcích pořádaných obcí. Žáci se dále zúčastňují základních kol celé řady soutěží (např. Koumes, Klokánek, Opavia dětem, Požární ochrana očima dětí, Děti, pozor, červená aj.) Účinně je rozvíjena spolupráce s nejbližšími školami (Základní školy v Koberčicích, Oldřišově, Suchých Lazcích) a dále s místním Sbořem dobrovolných hasičů.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/00 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 2000 akceptuje § 17e odst. 2, 3 a § 17g zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, postihuje všechny oblasti podle tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Řízení má návaznost na plánování či kontrolu jednotlivých činností a postihuje všechny oblasti práce školy. Pro uplatnění tvořivosti a iniciativy jednotlivců jsou ve škole vytvořeny dobré podmínky, v optimální míře je využíváno odbornosti výuky. Vedení školy podporuje iniciativu pedagogů a využívá ji pro zlepšení úrovně výchovně vzdělávací práce.

Pracovníci školy jsou stimulováni převážně morálně. Kritéria hodnocení pro určení výše osobního příplatku a mimořádných odměn jsou sice stanovena, zaměstnanci jsou s nimi seznámeni, ale výše nadtarifních složek je minimální. Vedením školy je proto využívána slovní pochvala a poděkování za mimořádně úspěšné akce.

Ředitelka školy má vytvořen účinný systém kontroly, který postihuje všechny oblasti organizační struktury. Rámcový plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí plánu práce školy. Systém kontrol je realizován formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správních zaměstnanců. Sledovány jsou písemné a grafické projevy žáků, úroveň vědomostí žáků je mimo jiné zjišťována formou písemných prověrek.

Plánované termíny jsou sledovány a průběžně vyhodnocovány. Z hospitační činnosti jsou

pořizovány zápisy, v nichž je uveden průběh hospitované hodiny a vytčena pozitiva a negativa. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky bezprostředně projednávány, v případě nedostatků jsou přijímána okamžitá opatření.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry jsou reálné, účelnost a rozsah plánování odpovídá velikosti a podmínkám školy. Organizační struktura je funkční a umožňuje uplatnění všech zaměstnanců s odpovědností za dané úseky práce. Informace pro pracovníky, rodiče a veřejnost jsou podávány včas a v potřebném rozsahu. Vedení a motivování pracovníků je efektivní s velmi dobrými kontrolními mechanismy.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/99/Z-1-13-0, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením, kniha úrazů, hospodářská dokumentace a evidence majetku).
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 2000.
- Celoroční plán práce školy.
- Tematické plány učiva jazyka českého a matematiky.
- Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).

ZÁVĚR

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce a matematice, dále byla hodnocena kvalita řízení. Posouzením sledovaných oblastí nebyla zjištěna žádná významná negativa, stanovena byla následující výrazná pozitiva:

- velmi dobrá úroveň vzdělávání ve výše uvedených předmětech,
- příznivá pracovní atmosféra ve třídách, pozitivní posilování výkonu žáků,
- promyšlené a efektivní řízení,
- vysoká estetická úroveň učebního prostředí.

Ze zjištěných a popsanych skutečností vyplývá, že sledovaná škola má velmi dobré podmínky pro vzdělávací činnost, celkově je kvalita vzdělávání v jazyce českém a matematice hodnocena jako velmi dobrá. Rovněž oblast řízení je na velmi dobré úrovni. V celkovém souhrnu je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Katolický	.....
Členka týmu	PaedDr. Jaroslava Gebauerová	.....

V Opavě dne 20. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. června 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Ilona Dědková	.....

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Okresní úřad, ref. školství, Bezručovo nám. 13, 746 84 Opava	16. 7. 2001	145 172/01-11124
Zřizovatel: Obecní úřad, 747 35 Hněvošice	16. 7- 2001	145 171/01-11124

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.